

Vasutasok, gyári és ipari alkalmazottak ismeretterjesztő hetilapja.

MEGJELENIK VASÁRNAPONKINT.

Előfizetési díj:
Helyben és vidéken postaküldéssel . . . 24 korona.
Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a Nemzetközi Baleset Biztosító Részvénytársaságnál 2000 koronára vannak biztosítva.

Felelős szerkesztő:
SZENTESSY GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VIII. ker., Köztemető-út 3. sz.
Telefon szám 58-61.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen.

Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

Tagjainkhoz!

Egyesületünk immár befejezte a szervezkedés munkáját, most már csak a fokozatos gyarapodás munkája van hátra.

Egyesületünk pontosságáról és lelkiismeretességéről mindenkinek volt alkalma meggyőződni. Itt vannak a segélykimutatások, melyek minden ékesszólásnál is szebben beszélnek.

Egyesületünk működését tehát gáncs nem érheti, dicséretre pedig nem szorul. A „Kitartás“ halad a maga kitűzött útján előre, szíve és keze mindenkor nyitva a reája szoruló tagtárs számára. Mindazonáltal az ilyen egyesületnek, mint a „Kitartás“, mely főleg az időnkint bekövetkezendő tagszaporulatra van alapítva, gondjának kell lenni arra is, hogy ez a tagszaporulat soha ne stagnáljon, hogy a tagszaporulat mindenkor állandó legyen.

A cél elérése végett kérjük igen tisztelt

tagjainkat arra, hogy a mellékelt levelező-lapon tudassák velünk más vidéken, vagy más városban élő ismerőseik, rokonaik nevét és pontos címét. Mindenkinek vannak vidéken ismerősei, rokoni, jóbarátai, akikről körülbelül feltételezi, hogy belépne-e az illető a „Kitartás“-ba vagy nem. Ha akad valakinek egy-két, ilyen más vidéken, vagy más városban tartózkodó ismerőse, ne sajnálja **annak nevét és pontos címét** velünk az e számunkhoz mellékelt levelező-lapon tudatni, s arra egy négy filléres levélbélyeget ragasztva, nekünk postafordultával beküldeni.

Csekély fáradságba kerül ez mindenkinek s eredményében mindnyájunk javára szolgál. Mert azt már mindenki tudja, hogy a tagszaporulat által csak a régi tagok előnyei növekednek. Minél több tagja lesz a „Kitartás“-nak, annál több kedvezményt nyújthat az tagjainak.

Egyesült erővel! Ez a „Kitartás“ jelszava.

Segélyezések kimutatása.

Halálsegély.

Tagkönyv szám	Név, foglalkozás, lakás	Milyen címen?	Összeg
			korona
502	Kropf Emil, máv. előmunkás, Zemir	neje halála után	300
585	Csehszombaty István, lakatos, Köpösd	» » »	300
1384	Nagy Imre, p.-őr, Hidas-Németi	» » »	300
944	Nehuta Gusztáv, vonatmálházó, N-Becskerék	» » »	300
1031	Galba Mátyás, máv. szivattyúőr, Lipótvár	» » »	300
401	Kassai János, máv. irodaszolga, Kassa	» » »	300

Betegsegély.

Tagkönyv szám	Név, foglalkozás, lakás	Betegsegélyt élvezett		
		tól	ig	összeg
820	Müller Adolf, máv. kocsilakatos, Péczel	V/28	VI 12	20 kor.
1291	Hegyi Endre, mozd.-felvigyázó, Kis-Czell	V/28	VI/12	20 »
571	Stetic József, máv. esztérgályos, Fiume	V/28	VI 19	30 »
1574	Rozner Jakab, máv. munkás, Verőcze	V/28	VI/11	20 »
1000	Kanyicska Boldizsár, váltóór, Budapest	VI/10	VII 7	40 »
820	Müller Adolf, máv. lakatos, Péczel	VI/13	VII 9	40 »
570	Wiesner Adolf, máv. szertárvezető, Fiume	V/29	VII/5	50 »
645	Török János, pályáőr, Uj-Arad	V/29	VII/9	60 »
1843	Szücs Gábor, máv. fűtő, Budapest	V/29	VII/9	60 »
1574	Rozner Jakab, máv. munkás, Verőcze	VI/12	VII/9	40 »
408	Seres Henrik, máv. raktárnok, Kassa	V/28	VII/9	60 »
1102	Rácz Dénes, főkalauz, Segesvár	VI/28	VII/19	30 »
1291	Hegyi Endre, mozd.-felvigyázó, Kis-Czell	VI/13	VII/9	40 »
570	Wiesner Adolf, szertárvezető, Fiume	VII/5	VII/9	10 »
1003	Kurják Péter, pályáőr, Kaposfüred	VI/28	VII/17	30 »
571	Stetič József, máv. esztérgályos, Fiume	VI/19	VII/9	30 »
581	Till Károly, máv. pályafelvigyázó, Budapest	VII/6	VIII/16	60 »

Balesetsegély.

Tagkönyv szám	Név, foglalkozás, lakás	Baleset minősége	Összeg
			korona
1595	Bloch Albert, lakatos, Budapest	jobbkez mutató ujj sérülés	80
958	Choldin Illés, máv. előmunkás, Csákovár	bal láb térdén alul elvesztése	1000
108	Mikulčik István, máv. fűtő, Rákos	bal kar elvesztése	1000
1071	Basiszta Pál, lakatos, Kassa	balkéz gyűrűs ujj sérülése	40
1005	Czifrik András, kőműves, Selyp	balkéz mutatós ujj sérülése	80
2122	Dabi József, kocsitisztító, Budapest	halál	100
1340	Feldhofer Luka, pályamunkás, Kostajnicza	jobbkez sérülés	200
97	Jóvér Mihály, Rákos	balkéz középujj merevsége	80
1506	Harmos Péter, Pásztó	lábtörés	400
1265	Klein Henrik, kocsitisztító, Budapest	négy lábujj elvesztése	208
3261	Németh Béla, lakatos, Budapest	jobb szem sérülése	500
1924	Szalay János, gépkovács, Budapest	balk. mut. ujj két ízének elv.	160
3743	Horváth János, kocsirendező, Szombathely	halál	2000
2069	Agárdy István, vasuti munkás, Ujpest	középső ujj két felső izpercz merevedése	106.66

Magyarországi csodaszülöttek.

Sokszor volt már szó arról az érdekes és nevezetes csodaszülött párról, a szíami ikrekről, kik e század első felében világszerte oly nagy feltűnést keltettek érdekes kettős összenövésükkel és hosszú együttélésükkel. A természetnek e ritka példájához hasonló ikerpárok és csodaszülöttek nemcsak más népeknél, hanem — mint a »Természettudományi Közlöny«-ben olvassuk — Magyarországon is éltek. Dr. Szontágh Miklós a »Természet« 1870-iki évfolyamában a szíami ikrekhez hasonló csodaszülötteket sorol fel annak bebizonyítására, hogy ily kettős-szülöttek a történelemben nemcsak ismeretesek, hanem még bővelkedünk is bennük. Ez adatok között azonban csupán egy magyar származású csodaszülöttre, Ilka és Judit nevű ikerpárra akadunk s ez is csak néhány sorban, röviden van fel- említve. Pedig e kettős, összenőtt csodaszülött rend-

ellenes képződése érdekességénél fogva méltán állítható társul a szíami ikrekhez s mint ilyen, érdekes a bővebb megismerésre, többi hazai csodaszülött társával egyetemben. E magyar ikerpárról Szontágh csupán ennyit közöl: »Ezen testvérpár született Szönyön 1701-ben s meghalt 1723-ban a pozsonyi Orsolya-kolostorban; e szerint tehát 22¹/₄ évet élt. Az összenövés a második keresztcsigolya és farcsik közti helyen történt. A medenczében levő szervek is össze voltak növe.« Ugyancsak e kettős magyar párról van említés egy más helyen, dr. Molnár János »Orvosi törvény« című művében: »Kettős és sokáig élt egy pár lányokat szült a mult 18-ik századnak elein Szönyön Komárom Vármegyében egy Goficz nevű polgár asszony, kik keresztcsontokkal öszve voltak növe«.

E két adat lényegében teljesen megegyezik az alább közlendővel, amely főleg azért érdekes és jellemző, mert a szóban forgó magyar ikerpárnak

egész életét a maga valóságában s életműködése nevezetesebb mozzanataiban tüntetik fel.

»Ezenn két Leányok születtek 26 októberbe 1701-be Szöny nevű faluba Komáromhoz közel, az egyik Helénának, a másik Judithnak hivattatott. Minden tagjaik tökéletesen ki voltak formálódva, csak hogy a hát gerintzeknek legalsó része a kereszt tsontnál egymásba volt növe. Az ábrázatok egymástól természet szerint el volt fordulva. Torokos Doktor Ur anatomisállásából lehet látni, hogy az egész tsuda abból származott, hogy a két leánynak kereszt tsontjai egybe nőttek. Ezen két testnek nagy Arteriái, valamint nagy Venái is a vesékenn alól egy canalisba futottak öszve. Érzéseik csak azokba a tagokba voltak egymással közösek, mellyek öszve voltak növe. Helena valamivel magasabb és egyenesebb termetű volt, mint Judith; a ki alacsony és meg görbedt volt. Egy Tsuzy nevű Orvos ki bérlette őket szegény szüleiktől, és velek egész Európát öszve utazta, pénzért mutogatván őket. Három esztendő múlva vissza tért velek és egy néhány 70 ezer forintokkal Magyar Országra. Ezenn hosszas utazásban meg tanultak Németül és Frantziául is beszélni. Azután 9 esztendő korokba egy klastromba adattatván, ott megtanultak írni, olvasni, varni és egyéb Asszonyi munkákat tenni. Egy Triesch nevű Ur, aki őket 1712-be a klastromba látta, így ír felőlök: Gyakran meg történik, hogy az edgyik aluszik a másik ébrenn vann, az edgyik dolgozik a másik pihen, az edgyik eszik a másik iszik, vagy egyebet cselekszik. Hanem ülések, állások, feküvések igen nagy alkalmatlansággal esik meg. Ha egymással beszélni akarnak, nyakokat úgy el tsavarithatják, hogy ábrázattal egymásnak szemközt esnek. Néha tsokolják egymást, néha öszve vesznek, és meg is verik egymást. De különbenn mind a kettő szelid természetű és ritkán történik köztök háborgatás. Judithot mind egy három esztendeje a szél megütötte, azota hebegve beszéll, az elméje sints tökéletesen helyénn. Mihelyt az edgyik rosszul érzi magát, a másik is, ámbár semmi fájdalmat nem érez, mindazáltal bizonyos elmebeli nyughatatlanságot, gyengeséget, rendetlen belső mozgásokat érez. Mimodonn jártak ezen szerentsetlen teremtések, azt senki sem hagyta meg írásba. Mind a ketten 1723-ba 22. Februáriusba holtak meg egy-néhány minutummal egymás után.«

Ilka és Judit magyar ikerpárral azonban koránt sincs kimerítve a hazai csodaszülöttek száma, sőt ellenkezőleg, több eset csatlakozik hozzája.

»Örvendetes hírül veheti minden tanult hazafi, — írja a »Magyar Hirmondó« 1780-ból — hogy az orvosok tanuságukra való szerek és ritkaságok mindég szaporodnak. Ezek közé számlálhatni egygy kettős leány gyermeket, kik hassal öszve növe a múlt esztendőben Sz. András hava 26. napján, ugyann ott Budánn az uj-városon születtek, és meg-érvén a házi keresztiséget, csak hamar egymás után meg-is hóltak: az egygyik még akkor-is élt, mikor a bába asszony a Papnak a meg lett keresztelésről hirt ada. Az orvos, aki az egygyik testetskét bal felől, a másikat jobb felől fel-metszette, két-szívet talált benne.«

Trencsén-vármegyében, Zay-Ugróczhoz közel fekvő Podhrad (várallya) nevű faluban 1781-ben szintén nagyon csodálatos termetű gyermeket szült egy parasztasszony. Ugy látszik, hogy kettős gyermek akart lenni belőle háttal öszvenőve, mert két

feje és három lába volt. Lábai közül kettő megmerevedett, a harmadikat pedig, mely amazoknál sokkal rövidebb volt, mozgathatta. Az egyik feje rendes helyen fejlődött ép ábrázattal, a másik ellenben a hátgerinczből nőtt ki orr nélkül, de minden egyéb érzékszervekkel. Lélekzetet mind a két szájjal vett; gyomra és bele azonban csak egy volt. E csodálatos testű gyermek tizenegy napig élt, a vidéknek, a vármegye orvosának és küldöttének bámulat tárgya volt s halála után gróf Illyésházi égett borba tette el örök emlékezetre — Temesvármegyének Mokrin nevezetű helységében egy asszonynak három gyermeke lett egyszerre az 1784-ik esztendőben. Egyike szép termettel épen jött a világra és életben is maradt. A másik kettő azonban valóságos csoda volt: öszvenőttek egy testté, úgy hogy négy kezük és négy lábuk volt. A két testet egész a mellig meg lehetett egymástól különböztetni, s úgy tetszett, mintha csak összeölelkeztek volna; hanem már alább csak egy altest volt, amely alól nőtt ki a négy láb, sőt egyikének még két farka is látszott és tiz ujja, melyek mintegy mutatták az ötödik lábat is.

Amennyiben hitelt érdemelnek a feljegyzések, még különösebb esetek közé tartoznak a következő csodaszülöttek:

»A természet ellen való dolgok közé számíthatni inkább, hogy sem a természetiek közé, — írja Ráth Mátyás 1780-ik évi lapjában — amit Bihar Vármegyéből egy tsuda termetű, de ugyan csak hamar meg is holt gyermek felől irtak. — Vántsodonn, melly falu Bihar Vármegyében vagon a most folyó esztendő első hónapjának 16-ik napján, éjtszaka, egygy szegény asszonynak tsudálatos testállású férjfiú gyermeke született; feje igen kicsiny; orcája vén forma; fülei künn-állók, hegyesek és szőrösek; a homlokából egy nagy taréj jött ki, melly a jobb szemét egészben keresztül éri, és fel sem is nyithatja egygyik szemét is; a taréj pedig hasonló színére nézve a májhoz, de tsipkés, mint a kakas taréj; nyaka rendkívül való hosszúságú és előre horgadott; egyéb tagjai oly épek, mint akármely más gyermekéi. A másod rendbéli tudósítás azt teszi hozzá, hogy nyoltzad nap múlva meghólt.«

Pozsonyban, az 1789-ik évben szintén nagyon csodálatos testű gyermeket szült egy asszony. A feje ugyanis semmiben sem különbözött más gyermekekétől, ugyszintén szeme, szája és orra is mind emberi formájú volt, hanem nyelve hiányzott és a felső inyen egy sor fog-forma látszott. Ezenkívül két füle kerek és csipkézett volt, a kezei pedig jóval rövidebbek, mint a rendes gyermekkezek s rajtuk a jobbon hét, a balon pedig hat ujj képződött. Lábai igen rövidek és oly görbék voltak, mint a békáé s mindeniken hat-hat öszzezsugorodott ujj. E különös formájú gyermek halála után egy akkori hires pozsonyi »sebgyógyító orvos« birokába került.

Nem kevésbé érdektelenek az ilyen csodaszülöttek közt az olyan esetek sem, amidőn egyes testen egyik vagy másik szerv, avagy végtag fejlődik a rendes, szokottnál nagyobb számban. Ide vonatkozólag több példát találhatunk napjainkban is, kiknek, mint a zalamegyei Vászoli községben az 1782-ik évben született fiúnak, mind a két kezén és két lábán egygyel több, vagyis összesen 24 ujj fejlődött. Bars megyében az 1776-ik évben augusztus 10-ikén egy husz esztendő paraszt menyecskének

született olyan gyermeke, kinek egy feje, két összenőtt dereka, ugyancsak két, de már egymástól különvált alteste, négy keze és négy lába volt. Ugy látszott, hogy a feje is kettőből nőtt egybe, ámbar csak egy arca volt.

A mitológia és a csillagászat.

Lóskay Miklós, nyugalmazott miniszteri osztálytanácsos, a csillagos ég iránt való érdek fölkelésére összeállította az alábbi gyűjteményt, mely arról szól, hogy a mitológia és a csillagászat közt sok az összefüggés.

1. A mitológia szerint Uranus (az ég) elvette feleségül Gaiát (a földet) és ebből a házasságból született Kronos (az idő). Ennek a mondának mély csillagászati jelentősége van, mert a földnek az éggel való frigyéből keletkezhetett csak az idő. Nap, hold és a csillagok járása nélkül az emberek soha sem tudták volna megmérni az időt. 2. Phoebus Apollo (a napisten) Zeus és Leto fia volt. Zeus fiának azért nevezték, mert a nap reggel az égből keletkezik; Leto fiának pedig azért mondták, mert az éj megelőzi a nap megjelenését és így Leto (az éj) Phoebus anyjának tekinthető. 3. Phoebus Delosban (keleten: a fénylő földön) született, de később odahagyta szülőföldjét és elment nyugatra, amint a nap sem marad sokáig keleten, hanem nyugat felé halad az égen. 4. Phoebus szereti Daphnét. Ennek a mondának az a csillagászati értelme, hogy a nap szereti a hajnalt, nyomában jár és utána feltűnik az égen. 5. Orpheus utazása az alvilágban nem egyéb, mint az az út, melyet a nap tesz az éj óráiban. 6. Ixionnak Zeus házában való időzése az a hosszabb szünet (a fel- és leszállásban), melyet a nap látszik tartani az égen délben. 7. A monda szerint Kronos király elnyelte saját gyermekeit; ennek az az értelme, hogy az idő elnyeli a napokat. 8. Aphrodite kesereg Adonis fölött, amint a szép Esthajnal is gyászolja a rövid életű Nap letűntét. 9. Athene, aki Zeus leánya volt, atyjának homlokából született. Ennek a mondának az a csillagászati jelentősége, hogy a Hajnal az ég homlokából (keletről) ered. 10. Ha elolvassuk azt, amit a mitológia Heraklesről (Herkulesről) mond, azt látjuk, hogy az ő küzdelmes élete nem más, mint a Napnak naponkénti és évi pályafutása. Ugy mint a Nap, Herakles is szünet nélkül fáradságos és önfeláldozó munkát végez mások javára. 11. Herakles tragikus halálának monda is eszünkbe juttatja a leáldozó Nap küzdelmét. Nyugtában körülveszi a tüzes köd és biborszínű gőz vonja be az eget, mintha vérpatak ömlenék a hős testéből, míg az ibolyaszínű felhők mintegy vigasztalják a haldoklót. 12. Herakles ifju korában udvarolt Jolénak, de nem maradt hű hozzá. A Nap is elhagyja a szép Hajnalt, amint magasabbra emelkedik az égen. 13. A mitológia szerint Oedipus elvette saját anyját; ennek a mondának az a csillagászati alapja, hogy a Nap, mely az éj sötétségéből születik, este egyesül vele. 14. Eurydike meghal egy kigyó marása következtében; a szép Esthajnal is megöli az éjszaka (a sötétség kigyója). 15. A monda szerint Sisyphus követ gördített a hegyre, mely, mikor a csucsra ért, azonnal visszagördült; amint a Nap is kénytelen lefelé szállani, mihelyt elérte égi útjának legmagasabb pontját. 16. Demeter bánkodik Persephone elvesztén, amint

a Föld is gyászolja télen a tavasz és nyár elmúltát. 17. Tantalus királyról olvassuk, hogy megölte tulajdon gyermekeit; ennek a mondának az a csillagászati értelme, hogy szárazság idején a Nap perzselő heve előli a Föld terményeit. 18. Odysseust hosszú utazásai közben nem tudták rábírní, hogy lemondjon kitűzött céljáról; a Nap is pontosan befutja pályáját és nem lehet elterelni kiszabott útjáról. 19. A bolygók a mitosz isteneinek nevét viselik. 20. Az egyiptomiak Sírúst (a kutyacsillagot) Sothisnak nevezték és mint Isis istennő másodalakját tisztelték. Az égnak ez a legragyogóbb csillaga egyébként is fontos szerepet játszott náluk, mert annak járásából tudták meg, mikor fog bekövetkezni a Nilus áradása és apadása, mikor lesz a kánikula stb., sőt az évet is Sírúsnak a Naphoz való helyzete szerint szabályozták. 21. A nagy medve csillagképe, melyet nálunk gönczöl-szekérnek is hívnak, Arkas bájos leányának, Kallistónak emlékét örökíti meg, akit a féltékeny Juno medvévé változtatott és Diana vadászaton elejtett. 22. Cepheus, Cassiopeia, Andromeda és Perseus csillagképeihez a következő monda fűződik: Cassiopeia, Cepheus aethiopiai király felesége, szebb akart lenni, mint a Nereidák. Neptunus, a Nereidák atyja, e fölötti bosszúságában súlyos csapásokat mért Aethiópiára, melyektől Cepheus csak leányának, Andromedának föláldozásával tudta megszabadítani országát. A sziklára láncozott szép királyleányt azonban Perseus megszabadította és feleségül is vette. 23. A sárkány csillagzata azt a szörnyeteket jelképezi, mely a Hesperidák kertjét őrizte és Herkules megölte. 24. A bika csillagképét Jupiter bikájáról nevezték el, mely a szép Európát Kretába vitte. 25. A Plejádok, melyeket fiastyuk néven is ismerünk, Atlas hét leányát jelképezik, akik holtra sírták magukat testvéreik, a Hyádok elveszte miatt. 26. A kos csillagképe azt a kost jelzi, mely Bacchust a lybiai sivatagban egy forráshoz vezette, hol később az egyiptomiak Ammon istennek templomot építettek. 27. Legszebb csillagképünket, az Oriont, a mondának ama vakmerő vadászáról hívják így, aki szörnyen pusztította a vadakat, miért is Diana skorpiót küldött utána, mely halálosan megmarta. Az egyiptomiaknál Orion (Szahu) mint Ozirisnak, a halottak istenének, másodalakja szerepel. 28. A korona csillagképe azt a koronát jelzi, melyet Vénusztól kapott Ariadne, mikor férjhez ment Bacchushoz. 29. A lant csillagképe Orpheus lantját jelzi, melyet az erdők vadai, a folyók és sziklák is bámulva hallgattak, s amellyel Orpheus az alvilág isteneit is elbűvölte. 30. A sas csillagzata Jupiternek azt a sasát jelképezi, mely elrabolta Ganymedest, a szép trójai ifjút.

Deák Ferencz ismeretlen levele.

A »Jogtudományi Közlöny« Deák Ferencznek 1841-ből való ismeretlen levelét közli, melyet »Tekintetes Nemes és Vitézlő Skublics József cs. kir. kapitányhoz, több N. Vármegye Táblabírájának« irt Besenyőbe, Zala-megyébe. A levél eredetijét Skublics Jenő ur fiui kegyelettel őrizi családi levéltárában. A levél ez:

Kehidán, febr. 17-én 1841.

Kedves bardtom!

Figyelemmel olvastam végig a' pernek minden irományait 's azon elfogulás nélküli komolysággal

fontolgattam a' dolognak minden oldalát, melyet, ha bíró volnék benne, követnem kellene; 's véleményem a' dologról a következő:

Piriti megvette azon malomrészt, melyet Sali birt mint tulajdont, 's az örök bevallással is megerősített vétel által ő lett azon malomrésznek tulajdonosa; ő tehát mindazon jussokkal bir, mellyekkel Sali birt, 's az eladás által reáruházott. Az eladás végre is hajtatott, mert Sali a' pénzt felvette 's a' malomrésznek általadását bevalláskor a' Convent előtt kijelentette. Piriti tehát folytatja azon just, mellyben Sali volt s folytatja azon usust, melyet Sali kezdett 's néki általadott; és így midőn Piriti gátolva lőn jussának gyakorlatában egy harmadik által, Salinak jussát és ususát tellyes és tökéletes fegyverül használhatja azon harmadik háborgató ellen. Nem mentheti a' háborgatást azon egykori szerződés, miszerint a' malmot építő rokonok kötelezték magokat: hogy részeiket idegennek soha el nem adják, nem menti a' megintés, ellentmondás és pénzzel kínálás, mert ezek csak akkor szolgálhatnak fegyverül, ha magát az örökös bevallást akarja eldönteni a' vérség, mit azonban e jelen kereset tárgyává tenni nem lehet. — Más volna az eset akkor: ha Sali maga háborgatta volna Piritit 's ő gátolta volna meg a' mérést, mert akkor Piriti Salinak ususát Sali ellen fel nem hozhatván, más törvényes uton lett volna kénytelen kereskedni; de itt Sali folyvást Piritit tartja tulajdonosnak, s' valamint Sali visszahelyeztetést nyerne, ha őtet háborgatták volna, úgy bizonyosan Salinak jussával azt nyer Piriti is. — S valóban ha ez így nem volna, akkor minden jószág eladást meglehetne gátolni az által, hogy midőn a' vevő a' megvett javakat által akarja venni, abban más idegenek, vagy a' vérség által megakadályoztatnák, mert (ha) a' vevő az eladónak jussával visszahelyezést nem kereshetne, minő uton juthatna magáéhoz? Az eladó nem perelhetne, mert nem ő volt háborgatva; a' vevő az eladót nem kereshetné, mert nem az eladó által háborgattatott.

A mi a' zálogos részt illeti, az sem áll reád nézve jobban, mert akkor, midőn Te az örökséget megvetted, már Piriti volt a' zálogos birtokos, — a' zálogos birtokost pedig via facti soha semmi esetben kivetni nem lehet, még akkor sem, ha a' zálog, szerződés szerint, minden órán kiváltható, 's a' zálogos a' rajtfekvéséggel megkínáltatik. Én tehát azt hiszem, hogy a' visszahelyeztetést Piritinek mindenhol 's mindenik malomrészre nézve megítélik. Legnagyobb fegyver ellene: hogy a' birtokba vezetve nem volt, — de egy az: ilyen malomrészeknél más birtokba vezetés nem is igen történhet, mint az általadásnak kijelentése, ez pedig már a' Convent előtt megtörtént, — más az: néked vagy Szomodicsoknak ezért még jussatok nem volt Salinak malomrészét elfoglalni, ha ne talán Sali az eladáskor valami formalitást elmulasztott volna is (a' mi pedig alig állitható), mert azon malomrész vagy Salié maradott vagy Piritié lett, a' Tietek via facti semmi esetre nem lett. — Végre magatok is elismertétek Piritit az egyikben tulajdonosnak, a' másokban zálogosnak, legalább elismertétek azt, hogy ő a' malomrészét valósággal megvette, mert őtet kínáltatok meg biróiképpen a' pénzzel; nem hozhatjátok tehát fel azt: hogy az eladás effectusba nem ment.

Calumniának summaria repositioknál helye nincs, — de amugy (is) azon folyamodásból, mely

Szomodics János ellen adatott bé, a' calumniát csinálni alig lehetne. — Én azt gondoltam: hogy elled Piriti ugyanezen dologért már violentiális pert kezdett, akkor, ha ez így volna, a' repositio alól ki lehetne bujni, mert qui ordinariam juris viam ingressus est, illi quoad idem factum summaria repositio opitulari nequit, azonban úgy látom a' perből, hogy ez nem így történt. — Mindezeknél fogva tehát igen tanácslom az egyességet 's ha közbenjárásommal elősegíthetem azt, igen szívesen megteszem. — Antalnak (Deák Antal, Ferencz testvérbátyja) a' levelet nem adhattam által, mert nincs itthon, de estére megjön, — én nem tudtam, hogy e' dologban véle már Csillag (Csillag Lajos 1844-től Zala vármegye másod, majd 1848-ig első alispánja) szóllott; — ő nekem ezt nem említette, 's véle arról nem is beszéltem.

Isten véled kedves Jóskám, — egyezz ha lehet, én szívesen teszek a' mit a' törvény 's igazság tenni engednek. — Bábit 's gyermekeidet ezerszer csókolva, vagyok hiv barátod
Deák.

REGÉNY-ESARNOK.

A lelelencz.

— Irta: Gara József. — (Vége.)

XX. FEJEZET.

Az anya keze.

A grófi pár, amint hazaérkeztek Tivadarral első dolga volt a fiatal grófnak levetni a tisztiruhát. Az ezredestől kapott szabadságolási levelében okul gyenge egészségi állapota volt megnevezve, amit az ezredorvos is bizonyított egy külön bizonyítványban. Pedig hát olyan egészséges volt, mint a makk. . . .

Tivadar különös életet kezdett.

A nyers katona-tempók helyett valóságos gyermekes passziók nyilatkoztak meg benne. Vett egyszer egy üvegedényt, azt megtöltötte aranyhállal.

— Minek ez, Tivadar? — kérde a gróf.

— Nagyon szeretem az aranyhalat — felelé Tivadar.

A grófné pedig felsóhajtva, így szólt magában — Nem igaz. Valériát szereti.

A grófné egyszer hirtelen így szólt:

— Te, Tivadar, itt volna az ideje, hogy megházasodjál.

— Magam is gondoltam reá.

Az anya fellélegzett. Azután megfogva fia kezét, szeretettel vonta magához.

És a grófné felsorolta az egész ismerős leánynevsort, s Tivadar gépileg, mint az óra ketyegése, felelte reá:

— Nem ez, nem az, nem az.

És mikor a grófné kifogyott minden névből, szomoruan hallgatott.

Most már csak egy név volt hátra, de ezt nem akarta kimondani. Félt annak a névnek a kiejtésétől is. És nem ejtette ki nevét maga Tivadar sem. Látva anyja érthetetlen tartózkodását, hallgatott ő is.

Krasznay is vitte leányát mindenhova, minden nagyobb társaságba. Ahol legtöbb volt a fiatal tiszt

és fiatal ember, oda elvitte mindenüvé Valériát. A könnyelműség magára hagyta, semmitől sem tartva jobban, mint attól, hogy esetleg Tivadaré akarjon lenni.

Nem kellett azonban őt őriznie, megőrizte szerelme.

Az ezredes most az utolsó eszközhöz folyamodott. Kijelentette nejének, hogy Tivadar nem veheti el Valériát, mert becsületbeli kötelessége neki mást elvenni.

Krasznayné ez a kijelentés lesujtotta. Azonnal közölte a hallottakat Valériával, aki egész nyugodtan azt felelte rá:

— Nem igaz! Tivadar szívével csak nekem adósom, s ő beváltja adósságát. Aki mást mond, azért mondja, hogy mi ne lehessünk egymáséi.

Az ezredesné azonban nem tudott megnyugodni s a következő levelet írta Tivadarnak:

»Kedves gróf ur!

Arról értesültünk, hogy önnek egy más nővel szemben becsületbeli kötelességei vannak, melyek önt arra kényszerítik, hogy őt nőül vegye.

Mi e hirnek nem adtunk igazat, de mégis, ha csakugyan volna benne valami, elvárjuk én és leányom gróf ur lovagiaságától, hogy azt hiteles szavakban először is öntől tudjuk meg és én remélem, hogy egy gyermek szerető szívével nem fog játékot üzni, midőn annak a gyermeknek minden gondolata csak ön.

Üdvözlettel

Krasznayné.

E levél elolvasása valószínűleg önkívületbe hozta Tivadart, s megtámadta édesanyját, miért követ el mindent az ő boldogsága ellen.

A grófné kiértette e levélből, hogy a mesét Krasznay gondolta ki. Szegény, milyen rettenetes lehet helyzete, mikor mint apa es katona leányának kénytelen hazudni.

Azután újból megpróbálta a grófné Tivadart lebeszélni erről a végzetes szerelemtől.

— Látod, Tivadar, az ezredes is ellene van — Nem bánom én, ha az egész világ ellene esküszik is, én nem hagyom el soha!

A grófné szemeiben egy könnycsepp jelent meg. — Nem hagyod el soha? — gondoló magában. — Nem cselszövényre volna itt szükség, csak

K. O. S. T. I. S. K.

egy szavat kellene kimondanom és szegény gyermek, de messze futnál te attól a bálványtól. Oh, miért is nem mondtam meg előbb. Inkább tudná egész multját, mintsem ez a katasztrófa érje. Most pedig már késő!

Tivadar befogatott s amidőn az ebédhez ke-

resték, jelentette az inas, hogy a fiatal gróf elment valahova kocsin.

A grófné beszaladt Tivadar szobájába, megnézni, ott van-e a vadászfegyvere. Ott volt.

Tehát nem vadászni ment. Egész délután leste a grófné az ablaknál Tivadart. Végre estefelé csakugyan visszajött a kocsi, melyre Tivadar ült — üresen

A grófnét ismét a legkínosabb gondolatok lepték meg.

— Mi baj van már megint? — kérde Kerényi gróf.

— Tivadar elutazott.

— Nos azután?

— Az ezredesékhöz ment.

— Ez valószínű.

— Ez rettenetes.

— Ugyan-ugyan. Hát nem akard belátni, hogy a szerelemnek nem lehet parancsolni.

— Ők nem lehetnek egymáséi.

A gróf nagyon aggodni kezdett neje állapotán.

— Ez egy megfeythetetlen rejtély — mondogatá magában Kerényi. A grófné pedig kisetett szobájába. Egy kis szelet papirost vett elő, melyre ezeket írta:

»Ezredes ur! Tivadar utban van önök felé. Vigyázzon. A fiatalok sorsa az ön kezében, óvja meg őket a szerencsétlenségtől. K.-né.«

Ráírta Krasznay címét és elküldte a táviratába. Krasznayékhoz pedig egyszerre két távirat érkezett. A fentebbi volt az egyik, mely az ezredes címére szólt. Jött azután egy másik távirat is, ez az ezredesnének volt címelve és ennyiből állt:

»Méltóságos asszonyom, jövök és mindent megmagyarázok. Tivadar.«

Midőn az ezredesné megkapta a táviratot, ujjongva sietett leányához:

— Ő jön.

— Tudtam — kiáltá lelkendezve Valéria. — Köszönöm neked, anyám, ez a te kezű műve volt.

Az ezredes pedig majd elszédült, midőn az ő nevére jött táviratot elolvasta.

— Mi lesz most?!

XXI. FEJEZET.

A katasztrófa.

Tivadar csakugyan egyenesen Krasznayékhoz utazott. A vonathoz már várta egy tiszt szolga Krasznayné névjegyével. A névjegyen ennyi volt: »Ne jöjjön egyenesen hozzánk. Szálljon egyik tiszt ismerőséhez s délután négy órakor várjon reánk a kis erdő vadászkastélya közelében.«

Megszállt egyik tiszt barátjánál és délután pontosan megjelent a találkán. Pontos volt, pontosabb nem is lehetett volna. És mégis már ott találta Krasznayné és leányát. Feléjük szaladt és csak nyakába omlott Valériának.

— Köszönöm, Tivadar — mondá Valéria.

— Hazugság volt — csak ennyit tudott mondani.

— Tudtam.

Csak most üdvözölte Tivadar azután Krasznayné.

— Nos, gyermekek, — mondá szeretetteljesen az ezredesné — most már én mondom, vége legyen a komédiának.

A fiatalok meglepetve néztek az anyára.

— Hogyan? — kérdezték mindketten.

— Csak úgy, hogy most már egymáséi lesztek. Valéria boldogan omlott anyja kebelére.

— Lehetséges ez, anyám?

— Azt csak Kerényi Tivadar gróf mondhatja meg igazán.

— Nekem minden gondolatom az — felelte hévvel Tivadar.

— Nem gondolatra van itt szükség, hanem tette. És most azt kérdelem tőled, Tivadar, szeretted-e Valériát igazán? Szeretted-e úgy, hogy ez a szeretet egész életeden át nem fog elmúlni?

Tivadar egészen nekihevülve mondá:

— Nem úgy szeretem, jobban. Úgy szeretem, hogy az a szeretet még a tulvilágon sem mulhat el.

— Akkor én mondom neked valamit — szólt az ezredesné.

— Parancsolj, anyám — felelé Tivadar és összecsókolta az ezredesné mindkét kezét.

— Vidd el Valériát a legközelebbi kis városba és esküdjél meg vele.

Még csak most voltak azután meglepetve a fiatalok.

Valéria és Tivadar egyszerre kérdezték:

— Hát az atyám és a grófné?

— Hát az ezredes és anyám?

— Éppen ő miattuk.

— Ő miattuk.

— Igen, ha már meglesz a változhatatlan, kénytelenek lesznek ők is belenyugodni és belenyugodnak szívesen.

— Igaz, igaz — mondák gyermekes örömmel mindketten.

— Tehát akkor nincs vesztegetni való idő, — mondá az ezredesné — most mi haza megyünk és elkészítem Valériát az utra és azután ő, mintha csak sétálni menne, távozik hazulról, a többi azután az én, illetőleg a ti gondotok.

Tivadar és Valéria kimondhatatlan örömmel gondoltak erre a csinyre. Csak úgy némely pillanatban borult el a homlokuk. Ilyenkor az egyik az apjára, a másik anyjára gondolt.

De az ezredesné vidámságából arra következ-

tettek, hogy nem lesz baj, hiszen a felelősség nem az övék.

Valéria anyja még a szülői felhatalmazást is átadta a fiataloknak, hogy semmi akadály ne legyen egybekelésüknek.

*

Az ezredes rendkívül nyugtalan volt leánya távozása után.

— Vajjon nem érkezett-e meg Tivadar gróf? — kérdezte nejétől.

Az ezredesné meglepetve nézett férjére. Azután egész határozottan ráfelelte:

— Ah, szó sincs róla!

— De van róla szó. Nézd csak, itt van ez a sürgöny.

És megmutatta a sürgönyt, amit a grófnétől kapott.

Az ezredesné elolvasta, azután csodálkozva nézett férjére:

— Hát miféle nagy szerencsétlenség lehet a fiatalok szerelmében?

Az ezredes komoran hallgatva tekintett maga elé.

— Nos, Kálmán, magyarázd meg, miről van szó?

— Itt nem lehet magyarázni, de ha Valéria és Tivadar egygyé lesznek, én ezt tul nem élem, nem élhetem, az borzasztó volna!

— Beszélj, az Istenre kérlek, mi borzasztó van benne?

Az ezredes nem felelt.

Krasznayné minden tagjában reszketett.

— Beszélj, nehogy későn legyen!

— Későn?! — kiáltott fel rémülten Krasznay.

— Miért mondd ezt? Tivadar talán itt van? Talán Valériánál van?

— Igen! — felelte az ezredesné.

— Hol? — kiáltá magánkívül Krasznay.

— Már utban vannak a szomszéd község temploma felé!

— Kocsit! Lovat! — ordítá rémülettel Krasznay és kirohant a szobából.

Felesége utána. Perczek müve volt egy kocsit előteremtteni. Az ezredesné annyira megrémült férje dult ábrázatától, hogy ő is vele ment a kocsin.

Amint a szomszédos községbe megérkeztek, rögtön a templomhoz hajtottak.

Neje gépiesen követte. A sekrestyén mentek be a templomba s már akkor az oltár előtt állt az új pár, a pap pedig éppen most lépett eléjük. Az ezredes izgatottan állt meg a plébánossal szemben. Valéria és Tivadar megdöbbsentek Krasznay láttára. Krasznayné a fiatalok mellé lépett és vigasztalni kezdte őket.

— Mi történt? — kérdé elfogódva az ifjú pár.

A plébános csodálkozva nézett az ezredesre, aki izgatottságtól alig tudott szóhoz jutni.

— Ennek az egybekelésnek nem szabad megtörténni.

— Ezt az apa mondja? — kérdé a plébános.

— Igen, én, az apa, mindkettőjöknek az apja.

Valamennyien csodálkozva néztek az ezredesre. Az most már nem várt kérdést és odalépett a fiatal párhoz:

— Igen, gyermekeim, ti testvérek vagytok.

Tivadar az én és Kerényi grófné gyermeke.

Még jól ki sem mondta e szavakat az ezredes, Valéria már eszméletlenül terült el az oltár szőnyegén. Tivadar megkövülten állt s csak annyit tudott mondani:

— Hát én csakugyan nem Kerényi gróf vagyok! Sejtettem, de ezt még álmodni sem mertem.

Az ezredesné fájdalmas kétségbeeséssel nézte férjét. És az ezredes letérdelt eléje.

— Itt az oltár előtt kérem bocsánatodat!

Krasznayné nem felelt, hanem leomlott leánya mellé és a szenteltviz-tartóból meritett vízzel élesztette. A plébános pedig mélyen megindulva hagyta oda az oltárt. Ő még ilyen történetet sohasem hallott.

Félholtan vitték vissza Krasznayék házába a szegény Valériát. Ágyba fektették azonnal és leg gondosabb ápolás alá vették. Ott ült ágyánál Tivadar is, megtörve. Az ezredes megsürgönyözte a grófnénak, mi történt. És a grófné megtette nagy vallomását férjének.

— Bocsáss meg érte, ha meg tudsz bocsátani.

A gróf elkomorodva járt fel és alá; azután halkán szólt:

— És most mi lesz?

— El fogunk menni Krasznayékhoz és vigasztalni fogjuk azt a két szegény beteg gyermeket.

A gróf ridegen válaszolt:

— De én nem.

A grófné értette férje helyzetét. Elutazott tehát magában.

Amidőn megérkezett, sirva borult fiára.

— Meg tudsz-e bocsátani?

— Talán — felelé Tivadar.

Az ezredesné nem szólt a grófnéhez. Volt oka rá.

Mindannyian aggódva álltak körül Valéria ágyát, ki azóta még mindig lázas önkívületben volt. Milyen borzasztó lesz az ébredése. Ah, már ébred is. Felnyitja szemét, mosolyogva, nyugodtan néz Tivadarra.

— Ismersz? — kérdé kitörő zokogással Tivadar.

A leányka szeliden felelt:

— Hogyne, hiszen a testvérem vagy! Most még jobban szeretlek. . . .

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Köszönetnyilatkozat.

Alulírott őszinte köszönetemet fejezem ki a »Kitartás« kölcsönösen segélyező-egyesületnek, hogy az engem folyó évi május hó 23-án ért balesetemből kifolyólag, melynek következtében jobb kezem középső ujjának két ize megmerevedett, 106 korona 66 fillér kártérítésben részesített.

Budapest, 1900. szeptember hó 24-én.

Előttünk:

Huber Ferencz,

Szentessy Gy.,

mint tanúk

Agardi István + +

néviró:

Nagy Ferencz.

Bizalmi férfiak folytatólagos jegyzéke. Arad: *Wirnhardt* Tivadar. Bélabánya: *Kovács* János, pályafelvigyázó. Budapest (Északi főműhely): *Dressler* Rezső, raktárnok.

Munkácsyné levele. Munkácsy Mihályné a napokban levelet írt egyik budapesti ismerősének. »Ugy meg voltam törve — írja — s idegeim annyira

föl voltak dulva a tömérdek bánattól és gondjaimtól, hogy irnom sem volt szabad sokáig. Nem volt bátorságom számon szedni elhunyt drágámnak né-mely még birtokomban maradt vázlatát és kísérletét, melyeket jó barátainak és rokonainak szántam emlékül. Drága Miskámnak összes kedves ecse-teit elküldöm Telepi urnak, hogy ossza ki emlékül a magyar festők között, akik őt oly nagy diszben és tiszteletben részesítették temetésekor. Kedves műterme (Colpachon) halottas szobának van berendezve. Mind n, amit szeretett, ott együtt van; a karosszéken kezdve, amelyen annyit szenvedett és annyit sirt, egész a vánkorig, amelyen utolsót sóhajtott; a ravatalán volt koszoruk szalagja, minden ott van és minden nap belépek e sötét szobába és imádkozom azért, akit annyira szerettem s akinek elköltözése összetörte az életemet, amely egészen neki volt szentelve. Colpach, mely oly kedves volt nekem, a legszomorubb hely lett rám nézve. Munkácsyné májusra, férje halála fordulójára, Budapestre készül, az elhunyt sírját megkoszorozni.

A gyémánt eredete. Transvaal háborús földjén a bányák mélyében nem szünetel a munka, sőt Anglia révén még a tudományos publikációk is eljutnak hozzánk. Kimberley egyik gyémántbányájában, melynek mélysége meghaladja az ezer métert, Bormey vegyész egy kékes-szürke port talált, melyben nagy, szép gyémántkristályok voltak. Ez a por a gyémánt őszájának, a szénnek egyik oldószere. Mikor oly nagy hőfok volt ott a föld mélyében, melyben az a kék por folyós állapotban volt, akkor a szén fölolvadott benne, mint a vízben a cukor s mikor a melegség megszűnt, a szén kikristályosodott belőle gyémántalakban. A modern technika, melynek nagy szüksége van a gyémántra, mint köszörűkőre és kútfuróra, nagyon szeretné ezt az anyagot ismét megolvasztani, hogy a gyémántot olcsóbbá tegye.

Nagy menetsebességek. A vasuti vonatoknak nálunk szokásos legnagyobb menetsebessége 80 kilométer óránként; kivételes esetekben 90 km. (25 méter másodpercenként). A London-Aberdeen-i vonalon egy 68 tonna súlyu vonat a 869 kilométer hosszú utat 101·8 klm. átlagos sebességgel tette meg; a Buffalo-Creck-Chikagói-vonalon pedig egy 130 tonna súlyu vonat 104·7 klm. átlagos sebességgel haladt. A múlt év szeptember havában egy 5 kocsiból álló 158·4 tonna súlyu vonat a Filadelfia-Atlantic City vonalon 94 kilométernyi utat 52 perc alatt tett meg, úgy hogy az átlagos sebesség 108·2 klm. volt óránként és 4·3 kilométernyi uton 173·8 klm. (48·3 méter másodpercenként) sebességet ért el. A hajtókerekek fordulatszámja a maximális sebesség esetén 7½ volt másodpercenként. Az East-Hammonton-Absecon-i vonalon 146·5 klm. átlagos sebességet értek el. Az utóbbi két menetnél használt öt tengelyű lokomotív súlya 78·75 tonna; hajtókerekeinek átmérője 2032 mm. és az ezek kerületén állandóan kifejtendő vonóerő 5730 kgr.

A rovarok és az alkoholizmus. A bódító anyagok élvezete az állatországban, különösen a rovarok között nagyon el van terjedve. Az entomologus ki is használja a rovarok e tulajdonságát s mesterségesen készült csalétekkel csalogatja őket hálójába. Erre a fogásmódra az vezethette az embereket, hogy egyes bódító anyagokat kiválasztó növények mellett mily sok rovar fekszik a fűben, elbódulva a mérges anyag élvezetétől. Ilyen növényt

Ludwig tanár irt le néhány évvel ezelőtt sörfőző fa néven, mert a fa édes nedvet választ ki s ez a nedv az erjesztő gombáktól csakhamar alkohol tartalmúvá válik. Az ilyen fákat rendkívül sok rovar és más állat látogatja, hogy élvezzék a kábitó italt. Ilyenkor a legszebb, legritkább fajokat is minden fáradság nélkül össze lehet gyűjteni pár órai les alatt. Megfigyelések alapján bebizonyított tény, hogy egyes Centaurea-félék virágjai kábitó nedvet választanak ki. Ha a darazsak a kelleténél több nektárt szittak a virágból, rövid ideig tartó czéltalan röpködés után a földre esnek, s ott maradnak öntudatlan állapotban, míg csak ki nem aluszszák mámorukat. Hasonló esetet figyelt meg Weir Kentuckyban s egyszermind megállapította, hogy azoknak a növényeknek váladékai, melyek a rovarokat elkábitják, csakugyan narkotikus anyagok. Láta ugyanis, hogy a Cosmos diversifoliust és a C. bipinnatust virágzás idején sűrűn látogatják a rovarok s a virágpör és nektár élvezetétől kábultságba esnek. Hogy megpróbálja a virágpörnek és nektárnak az emberre való hatását, összegyűjtött körülbelül fél kávéskanálnyi himport és bevette. Az első negyedórán pulzusa gyorsan vert, bizonyos vig érzése támadt s egész testét jóleső melegség árasztotta el. Majd a nektárt gyűjtötte össze s vízben feloldva balkarján a bőr alá fecskendezte. Eredménye a pulzusverésnek hattal való leszállása és tartós vidámság volt. Weir e kísérleteiben kissé merész módon járt el, mert balkarján az aláfecskendezés helye tyuktojásnyira dagadt s csak öt nap múlva lohadt le teljesen. E megfigyelések és Weir kísérlete bizonyítják, hogy azok a virágok, melyeket a rovarok különösen szeretnek, narkotikus anyagokat választanak ki, melyek az emberre is kábitóan hatnak. A virágok kábitó szagát pedig a legnagyobb valószínűség szerint valami éterikus olaj vagy más éteremű anyag okozza.

Minosz király palotája. Egy Evans nevű amerikai ember állítólag megtalálta Minosz király palotáját. Eddig csak a mesevilágból valónak tartották a Minoszról és palotájának labirintusáról szóló történetet, de ha igaza van az amerikainak, a mese valósággá vált. Már Schliemann is úgy tervezte, hogy egy krétai dombon ásatásokat fog végezni, hogy megtalálja a misztikus palotát. A világhírű arkeologus keresztül is vitte volna a tervét, de a domb teljesen műveletlen tulajdonosának nagyon kevés volt az érkeke a mitologia, Ariadne Thézeusz vagy Minosz király iránt s így egyszerűen megtagadta babonás félelmében Schliemannnak a domb átengedését. Ugyanigy viselkedett Evans-szal is. De az amerikai elhatározta, hogy tulajdonába veszi a dombot bármi áron. Pénz és pörösködés voltak az eszközei és évek multán lépésről-lépésre, de mégis elhódította a paraszttól a földet. Fáradozását a legnagyobb siker koronázta. Ásatásai egy Krisztus előtti 14. vagy 15. századbeli remek palotának romjait tárták fel. Evans azt állítja, hogy a palota Minosz krétai királyé volt. Először egy nagy oszlopos folyosót ástak ki, mely a főépülettől elválasztotta a mellék helyiségeket. Ezek a mellék helyiségek a balszárnynon voltak és labirintyszerű összevisszaságban elhelyezett kamarákból állottak. Ariadne fonala volt szükséges ahoz, hogy az ember bennük el ne tévedjen. A folyosó jobbszárnján lépcső vezetett egy pompás előcsarnokhoz, amelyből hatalmas ajtó nyílt Minosz tanácskozási termébe. Ebben

a teremben minden megmaradt a maga régi helyén. A király trónusa kőből van. Vésetekkel van díszítve s a támlája stilizált tölgyfa-levél. A trónus mindkét oldalán kőpadok vannak. Ezen ültek a király tanácsosai. A terem, amelynek falain még meglátszanak a freskók maradványai, nem volt befödve: a tanács szabad ég alatt tartotta gyűléseit. Megmaradt a palota könyvtára is, megvannak a könyvek is: különböző alaku agyagtáblácskák, amelyekre éles hegyes vassal irtak. Csodálatos, hogy ezek a táblácskák ilyen épségben maradtak; az agyag már régen szétesett volna, de valamikor tűz pusztított Minosz király palotájában és kőerőssé égette az agyaglapokat. Evans mintegy ezer darabot ást ki belőlük. Sajnos, a rajtuk levő irás ismeretlen és nagyon sok időbe kerül, amíg a tudósok ki tudják betűzni. A palota falain arckép-freskók voltak, amelyek csodálatosképen szintén épségben maradtak. A Minotaurusz házában természetesen egy csomó bikaképmásra is akadtak.

Török gazdálkodás. Valamely török főurnak az a gondolata támadt, hogy Mekkába, a mohamedánok szent városába, vasutat kellene építeni azzal a czélzattal, hogy a világ összes igaz hívői közt még egy szorosabb kapocs jöjjön létre. Az eszme gyűjtött és a föld minden részéből, ahol csak mohamedán van, özönlött a sok pénz, utalvány és ajándék. A török ujságok napról-napra újabb tanácskozások híret hozták, melyeknek tárgya a vasutnak kiépítése és amely tanácskozások a szultán elnöklésével s a főhivatalnokok és tanácsosok jelenlétében folytak le. Minden török örömmel gondolt arra a boldogabb jövőre, mikor a hatalmas gőzgép röpti majd a próféta szent sírjához, mikor egyszerre váratlanul lehullott a lepel és mindenki előtt világosan állott a tiszta igazság, a legnagyobb szélhámosság, amelyet török valaha elkövethetett. A török kormány tudvalevőleg nem tudja fizetni katonáit és hivatalnokait. E miatt köztük nagy az elégedetlenség. Hogy ezt elcsillapítsák s más apróbb kiadást fedezhessenek és a Genovában készülő nyolcz páncélos hajó költségeit részben kifizessék, a vasútra szánt pénzt ezekre a czélokra fordították.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Wornhardt Tivadar, Arad. Köszönettel nyugtázzuk a küldött 3 koronát. Külön levelet irtunk. — *Kerekes András, Debreczen.* Küldött 10 korona 90 fillért, *Szabó János, Jólén.* 10 korona 20 fillért, *Dietz Antal, Gyulafalva.* 23 korona 28 fillért, *Nagy Gyula, Szerencs.* 7 korona 62 fillért köszönettel nyugtázzuk. — *Fábián Antal, Szolnok.* Külön levelet irtunk, kérjük annak értelmében eljárni. — *Vetlényi Antal, Arad.* Szívesen tesszük, reméljük, lesz sikere. — *Török Mihály, Petrozsény.* Elszámoltuk október, november és december hónapokra. — *Oroszi Szilárd, Budapest.* Elküldöttük. Kérjük az érte esedékes összeget beküldeni. — *Kristofsky György, S.-A.-Ujhely.* Jelezzük, hogy az átírt kötvényét elküldöttük. — *Német Péter, lakatos, Szabadka.* A kért lapot elküldtük, külön levelet irtunk. — *André József, Budapest.* Tagsági bevallása teljesen rendben van. — *Kovács Imre, Selyp.* Köszönettel nyugtázzuk 6 korona 80 fillért, megfelelően elszámoltuk. — *Király József, Hatvan.*

Augusztus hóra számoltuk el. — *Pekurár Simon, Soborsin.* Köszönjük szives támogatását. Rávai ur kötvényét elküldöttük, lapját megindítottuk. — *Lovrics József, Bród, Sz. m.* Hiányzó lapot elküldöttük. — *Frank János, Módos.* Levelező-lapját megkaptuk. Kérjük a tudatott határidőt okvetlen betartani. — *Zsigó György, Nagyvárad.* Köszönettel nyugtáztunk 3 korona 86 fillért. — *Kovács Imre, Selyp.* Küldött 5 korona 40 fillért megfelelően elszámoltuk. Köszönjük. — *Benyó János, Bars-Tolmács.* Küldöttünk. Üdvözet. — *Kael Lajos, Ujpest,* szeptember és októberre, *Gilányi János, Ujpest,* augusztus és szeptemberre, *Nagy Gyula, S.-A.-Ujhely,* augusztusra számoltuk el. Üdvözet. — *Ehrlich József, Déva.* Küldött 25 korona 3 fillért megkaptuk, megfelelően elszámoltuk. Üdvözet. — *Mátyás Lajos, Commandó.* Czimzalagot kívánságához képest megváltoztattuk. — *Láng József, Temesvár-Józsefváros.* Megváltoztattuk.

Tagjainkhoz.

Megigértük tisztelt tagjainknak, hogy azon leszünk, miszerint minden tekintetben szem előtt tartjuk érdekeiket. Tagjaink anyagi érdeke különösen megkívánja azt, hogy bevásárlásaiknál csakis szolid, megbízható czégekhez forduljanak. Hosszas, fáradságos utánjárással sikerült végre összeállítanunk egy pár ajánlható czégjegyzéket.

Ajánlható bevásárlási források:

Belák M. utóda, kávébazár és fűszerkereskedés, VII., Rottenbiller-utca 4

Balogh László, kávé-, fűszer- és csemegeüzlet, VII., Rottenbiller-utca 12.

Steirer Antal, fűszer-, bor-, csemege- és ásványviz-kereskedés, VII., Rózsa-utca 9/a.

Leitner M. L., iskolaszerek és nyomtatványüzlet, továbbá papirkereskedés, V., Váczi-körút.

Hölzel és Hacker, uri és női czipész, VII., Erzsébet-körút 58.

Reisz Károly, kalapok gyári raktára, VI., Andrassy-ut 9.

Sárkány és Schütz, butor-kereskedés, VII., Erzsébet-körút 12.

Erdélyi minta-vendéglő az Opera háta megett. Kitűnő borok és ételek.

Glück Mór, fehérnemű-tisztító intézet, V., Dorottya-utca 9, II. emelet.

Szlovák Lilla, női divat kereskedés, V., Arany János-u. 34. Vadász utca sarok.

Kardos Antalné, fiu- és leány-gyermekruháműterem, VI., Dessewffy-utca 26, II. 15.

Petschauer Miksa, uri és női czipész, VI., Király-utca 20.

Steirer Antal, fűszerkereskedő, VII., Rózsa- és Amazon-utca sarok.

Grosz és Kaiser, »Munkácsy«-kávéház, VIII., Kerepesi-ut, Luther-udvar.

Fried Zsigmond, esztergályos, kávéházi eszközök raktára, VI., Nagymező-utca 9.

Czinner Lipót, fogműterem, VII., Király-utca 7. II. emelet.

Schweiczi ébresztő-órák drbjá frt 1.80

MUNK és TÁRSA

műórák és ékszerészek

Budapest, IX. ker., Soroksári-utca 14. szám.

Ajánlja raktárát

ékszer-, arany-, ezüst-, zseb- és inga-órákban

a legolcsóbb árakon.

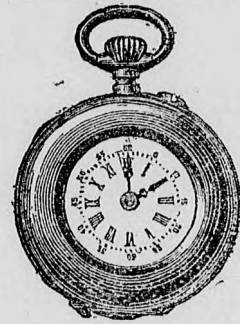
Mindennemű e szakmába vágó

javitások

meglehetősen olcsó árak mellett

készíttetnek

3 évi jótállás mellett.

Törött arany-, ezüst- és ékszer-árúk

valamint órák is a legmagasabb áron megvétetnek és ujkra becseréltetnek.

* Minden órajavítás 80 kr. *

! Uj találmány!

a „RADICIN”

egyedüli szer, a mely egyszerű kezelés mellett minden **tyukszem** bőrkeményedést 5—10 nap alatt gyökerestől eltávolít.

— **Ára 70 fillér.** —

Kapható minden gyógytárban.

Központi szétküldés: **KÖLCSEY Z. LAJOS** Budapest, VIII. ker., köztemető-ut 3. sz.

80 fillér beküldése mellett (levélbélyegben is) postán bérmentve megküldetik.

HOHENBÜGLER FERENCZNÉ

nagyvendéglője

BUDAPEST, VII., Aréna-ut 58/a.

Athléták és színészek találkozóhelye.

Kitűnő izletes magyar konyha. — Mérsékelt árak. Kitűnő magyar borok. — Kőbányai Dreher-féle sör.

Egyleteknek megfelelő mellékhelyiségek.

Bor házhoz küldve 5 litertől kezdve:

Kitűnő asztali fehérliterenként 35 kr.
Kitűnő nehéz vörösbör..... » 45 kr.

Valódi szepességi boróka pálinka

kis üstön főzött, kétszer finomított, felette
egészséges ital.

4 litert tartalmazó edényt bérmentesen küld
4 frt 20 kr. utánvét mellett

Cornides Károly, Felka, Szepes-megye.

Megrendelés alkalmával kérem e lapra hivatkozni.

Dr. Kalinovszky-féle

„Dentodol” szájviz, fogpor és fogszappan

kitűnő felülmulhatatlan szer, már rövid használat
után a fogakat hófehérre csinálja, a fogkövet feloldja,
szájbetegségeknél kitűnő antiseptikus hatással bír és
kellemes szájizt hagy használat után hátra.

Kapható Budapest, kerepesi ut 62, I. em.

a fogorvosi műteremben

és minden gyógyszerárban.

Nagy üveg 2 korona, kis üveg 1 korona

Fogszappan 1 korona, Fogpor 60 fillér.

Vasuti alkalmazottaknak 25% árengedmény

Fogorvosi rendelő-intézet BUDAPESTEN

VII., Kerepesi-ut 62. I. em.

Fog- és gyökérhúzás cocainnal 1 kor.

Fogtisztítás 1 »

Fogtömések arany, ezüst, platina,

czement..... 2 koronától feljebb

Fogak és fogsorok mesteri kivi-

telben, kitűnő anyagból 3 koronától

feljebb.

Szenzációs ujdonság!

Szájpadlás nélküli fogak és fogso-

rok készítése, a gyökereknek el-

———— távolítása nélkül ————

ÉVI BÉRLET

24 koronáért a fogak rendbentartása, be-
leértve a rossz fogaknak tömése.

Vasuti alkalmazottaknak 25% árengedmény

Kemény és társa

Betéti társaság

BUDAPEST, Izabella-utcza 79. szám.

Fiókküzetek: Bécs, Prága, Berlin.

Privát kutatások, megfigyelések, követelések behaj-
tása legerélyesebb módon. Hiteltudósítások a belföld
és külföldön. Mérsékelt árak.

Fennáll 1870. óta.

Alapított 1850.

Feldmann S. utóda

LÖWY SÁNDOR

pap'an-, matracz- és ágynemű-készítő

BUDAPEST, VI., Eötvös-utcza 23/a, Aradi-utcza sarkán.

Elvállal

szállodák, kórodák és intézetek berendezését

az alanti árjegyzék szerint:

Vörös paplan.

I. szám. 3-zsinóru	105/155	cm	á.....	2	kor.	70	fill.
II. » 4- »	115/165	»	á.....	3	»	10	»
III. » 5- »	125/175	»	á.....	3	»	50	»
IV. » 6- »	135/185	»	á.....	4	»	—	»

II. rendű satin-paplan.

I. szám 3 zsinóru	105/155	cm	á.....	4	kor.	40	fill.
II. » 4- »	115/165	»	á.....	4	»	80	»
III. » 5- »	125/175	»	á.....	5	»	40	»
IV. » 6- »	135/185	»	á.....	6	»	—	»

I. rendű satin paplan egy végben.

I. szám 3-zsinóru	105/155	cm	á.....	5	kor.	20	fill.
II. » 4- »	115/165	»	á.....	5	»	80	»
III. » 5- »	125/175	»	á.....	6	»	40	»
IV. » 6- »	135/185	»	á.....	7	»	—	»

I. rendű minőségű ezüst-cloth.

I. szám 3-zsinóru	105/155	cm	á.....	5	kor.	50	fill.
II. » 4- »	115/165	»	á.....	6	»	—	»
III. » 5- »	125/175	»	á.....	6	»	70	»
IV. » 6- »	135/185	»	á.....	7	»	30	»

Atlasz-paplanok mindenféle színben 14 koronától fölfelé.

Matraczok jó tiszta vászonból 3 részben.

Volin	1. sz. nagyság	180 80	cm	á.....	7	kor.	—	fill.
»	2. »	190 90	»	á.....	7	»	60	»
Tengeri fű	1. »	180/80	»	á.....	8	»	40	»
»	2. »	190 90	»	á.....	9	»	20	»
Afrique	1. »	180 80	»	á.....	9	»	60	»
»	2. »	190 90	»	á.....	11	»	—	»

Lószőr-matraczok legjobb minőségűek 24 kor.-tól feljebb.

LIGETI IGNÁCZ

asztalos-mester

Budapest, VIII. ker., Német-utcza 11. szám.

Ajánlkozik különösen puhafamunkák elkészítésére.

Előszobaszekrények és előszobafalak különleges készítése.

Előszobafalak készen is kaphatók.

➡ Jó munka és nem drága árak. ➡

Megrendeléseket levelezőlapon is lehet tenni.